

Søruten

Start i Hundesømosen
Venstre ad Jægersborg Allé
Højre ad Sønderøvej
Venstre ad Ved Kæret
Venstre ad Enemarksvej
Højre ad Væltegårdsvej
Venstre ad Smakkegårdsvej
Højre ad Gentoftegade
Højre ad Dahlenstræde
Følg stien til venstre langs Gentofte Sø
Venstre ad Violstien
Højre ad Søgårdsvej
Højre ad Fuglegårdsvej og over broen
Venstre ad Kærvangen
Venstre ad Plantagevej
Højre ad Lyngbyvej
Højre ad Engstien langs Gentofte Rende
Højre ad Vesterdalen ved Dyssegårdsparken
Højre ad Almindingen
Venstre ad Fruevej
Højre ad Vangedevej
Venstre ad Ericavej
Højre ad Mosebuen
Venstre ind til Nymosen
Højre ad stien gennem Nymosen ud til Mosegårdsvej
Lige ud ad Snogegårdsvænge
Venstre ad Snogegårdsvej
Højre ad Herredsvej
Højre ad Stolpehøj
Højre ad Stolpegårdsvej
Venstre hen over pladsen og til Brogårdsvej
Venstre ad Ermelundsvej
Højre ad Hundesøvej
Højre ad Soløsevej
Højre ad Solbakkevej
Højre ad stien til Hundesømosen

Skovruten

Start i Hundesømosen
Følg stien nordpå og drej til højre ad Ermelundsstien
Højre ad Slotsvej
Venstre ad Smutvej
Lige ud ad Mosehøjvej
Følg Mosehøjvej til højre
Venstre ad Kollegievej
Venstre ad Ordruphøjvej
Højre ad Skovgårdsvej
Venstre ad Ørnekulssvej
Lige ud ad Schimmelmannsvej
Venstre ad Fabritius Allé
Højre ad Christiansholmsvej
Højre ad Christiansholms parkvej
Venstre ad Vitus Berings Allé
Højre ad Dyrehavevej
Højre ad Peter Liebs vej
Højre ad Strandvejen
Højre ad Emiliekildevej
Højre ad Sølystparken
Lige ud ad Sølystvej
Højre ad Emiliekildevej
Venstre ad Damgårdsvej
Højre ad Krøyersvej
Lige ud ad Korsgårdsvej
Venstre ad Sophus Bauditz vej
Venstre ad Skovshoved vej
Højre ad Strandvejen
Højre ad sti gennem Charlottenlund Slotshave
Lige ud gennem tunnel under Charlottenlund Station
Hold til venstre og fortsæt ligeud ad Enighedsvej
Højre ad Bernstorffsvej
Følg 4. vej i rundkørselen - Fortunvej
Venstre ad Solbakkevej
Venstre ad Skovvej
Højre ad Jægersborg Allé

CUKELTURE med Grøn Guide i Gentofte

GENTOFTE KOMMUNE

Grøn Guide Gentofte
gg-gentofte.dk

Borgmester Forord

Gentofte Kommune er en grøn kommune præget af høj natur- og miljøstandard, samt rekreative kvaliteter.

I de mange fine haveanlæg, parker, søer og moser finder man storslået natur og mange kulturelle værdier.

For at styrke bevidstheden om kommunens grønne og kulturelle værdier, har Gentofte Kommune støttet udviklingen af tre rekreative cykelruter, som er beskrevet i dette hæfte.

Hæftet giver således et forslag til nogle spændende oplevelser på cykel eller til fods.

Jeg håber, at hæftet vil inspirere borgerne til flere spændende oplevelser i det grønne Gentofte.

Gentofte Rådhus
September 2008

Hans Toft
Borgmester

INTRODUKTION

Velkommen til Gentofte Kommune på cykel.

De grønne cykelruter forbinder flere af kommunens rekreative områder og løber gennem parker, via grønne forbindelser og langs kysten. Ved at følge ruterne kan man således lære mere om de attraktioner og tilbud, der findes i kommunen. Vi håber, at ruterne vil indbyde til gode ture og bidrage til en sund hverdag.

Hæftets 3 ruter er på 10-12 km og kobler sig derudover på de regionale cykelruter. Ruterne er udlagt, så de passerer flere kulturelle og grønne oplevelser på vejen.

Bagest i hæftet findes et oversigtskort og en rutebeskrivelse. De seværdigheder, man møder langs ruten, er beskrevet i selve hæftet og markeret på oversigtskortet.

Selv om ruterne primært følger mindre trafikerede veje, så husk altid at passe på i trafikken og tag hensyn til omgivelserne og hinanden.

Tak til Gentofte Kommune og alle som har hjulpet til med udviklingen og gennemførelsen af projektet.

Med venlig hilsen og ønsket om en rigtig god tur.

Tino Rabe Tønnesen
Grøn Guide

Christina Dreyer
Landskabsarkitekt

INHOLD

S. 4-21	Skovruten
S. 22-37	Søruten
S. 38-47	Parkruten
S. 48-50	Kort
S. 51-53	Rutebeskrivelser

SIGNATUR FORKLARING:

- i** **Information** – Kort information om stedet
- Ø** **Øjet** – Hvad kan man se
- H** **Historie** – Lidt om stedets historie
- A** **Aktivitetforslag** – Gode forslag til flere oplevelser

BKO (BevægelsesKlart Område): Et område der inviterer til fysisk aktivitet, leg og udfoldelse.

OVERSICHT OVER SKOVRUTEN

Hundesømosen
Ermelunden og kilden
Dyrehaven
Ellemosen
Sankt Andreas Kirke
Ordrup Kirkegård
GN Brandts Have
Christiansholms Mose
Fabritius Allé
De Engelske Rækkehuse
Dyrehaven og Bakken
Bellevue
Hvidøre Strandpark
Emilias Kilde
Sølyst
Hvidøre
Sølystparken
Skovshoved Kirke
Gammel Strandvej
Charlottenlund Strandpark og Fort
Charlottenlund Slotspark og Skov
Forstbotanisk Have
Bernstorffs Slotshave
Femvejen

SKOVRUTEN

Hundesømosen

Stort naturområde med typisk mosekarakter med stier til både gang, cykling og ridning.

Mosen bag Jægerborgs Kaserne er et af de største moseområder i kommunen. Her findes bl.a. store åbne arealer med enggræs, som giver mulighed for at se langt og opleve himmelen og vejrets skiftet.

Hundesømosen er et spændende og meget frodigt naturområde, der byder på stor variation samt gode rammer for rekreation, leg og naturoplevelse. Her er samtidig mulighed for at opleve et varieret dyre- og planteliv. Vegetationen består primært af træer og buske, som hører naturligt hjemme i vådområder. Den vestlige del af mosen består af naturskov, mens den nord- og nordøstlige del af mosen er åbne engstrøg med spredte grupper af birk og el i højt græs.

Som vådområde er det en del af det gamle å-system, der løber igennem kommunen. Mosen udgjorde oprindeligt et areal af Ibstrup Hovmarks jorder, som i 1788 underlagdes Bernstorff Hovmarksgård. I 1930 overtog kommunen Hundesømosområdet fra A/S Hovmarksgården. Området blev optaget på fredningslisten for Gentofte Kommune i 1939, og få år efter påbegyndtes ride- og gangstianlægget i området.

I den sydlige del af mosen findes en legeplads med bl.a. vandleg, gynger og legeklat. Her findes også arealer til boldspil, hvor mosen grænser op til kolonihaveforeningen Bernstorff. Derudover har Ordrup Cycle Club klubhus her.

i

Ø

H

A

Ermelunden og kilden

Ermelunden er tæt bevokset med blandet løvskov.

Træerne står tæt, så mange af stierne er mørke, mens sletten er helt åben og lys. Terrænet er kuperet, og her er tit vandhuller på de laveste arealer. Om sommeren græsses den store Ermelundsslette af rideskolernes ponyer.

Hvidørebækken løb oprindeligt videre fra Hundesø-mosen og gennem Ermelunden og Dyrehaven til Øresund. Vandets betydning på stedet kan stadig tydeligt ses, da vandværket har en station på det lavest liggende areal i det relativt kuperede terræn. Det højest beliggende område i kommunen ligger også i Ermelunden ca. 40 m over havets overflade.

Ermelunden hørte oprindeligt til det gamle jagtslot Ibstrup, som lå ved den nuværende Jægersborg Kaserne. Søerne på Ermelundssletten fungerede som slottets karpedamme.

Gennem Ermelunden løber også en regional cykelrute, som fører videre mod Lyngby i nord og Husum i syd (Se evt. hæftet Ture i Københavns omegn, udgivet af Københavns Amt).

Bålpladsen kan frit benyttes. Medbring selv kul eller sank brænde i skovbunden. Husk at slukke ilden, når du forlader bålpladsen. Ridning i Ermelunden og i Dyrehaven er tilladt med et gyldigt rideadgangskort, som kan fås hos Jægersborg Statsskovdistrikt.

Ellemosen

Fra Vilvordevej eller Mosehøjvej kan man tage en afstikker fra ruten og følge stien ind til mosen. Området er dog ikke egnet for gangbesværede.

Ellemosen er en lille mose, som man ikke nødvendigvis lægger mærke til, hvis ikke man er stedkendt. Følger man stierne, som ligger som små træbroer rundt i vandet, er det som at komme ind i en anden verden. Mosen er tæt bevokset med rødel, som danner grundlag for et særligt plantesamfund, betinget af ellerøddernes kvælstofbakterieknolde.

Mosen er en såkaldt tilgroningsmose i typisk moræne-landskab. Ored Sø, som Ellemosen oprindeligt hed, skar sig ind i Gl. Ordrup Bys overdrev - Oredvang. Den tilhørte oprindeligt kronen, men i 1619 tilskødede Christian IV søen til København. Søen fulgte herefter de skiftende ejere af "Ordruphøj" og ejedes i mange år af familien Berling, som afhændede den til Landmandsbanken, hvorfra kommunen overtog den i 1935.

Mosen er fin til små spadsereture og indgår i øvrigt i stiforbindelsen mellem Skovgårdsvej og Vilvordevej. Ordrupgårdsamlingen, hvis park er offentlig tilgængelig, ligger ned til mosen. Her findes bl.a. eksotiske træer, eng, bøgeskov, rosenhave, terrasser og lysthuse. Ordrupgaard er tegnet af arkitekt Gotfred Tvede (1863-1947) og opført i årene 1916-1918, som en eksklusiv bolig med tilhørende galleri. Samtidig blev den store tilhørende park anlagt af stadsgartner Valdemar Fabricius Hansen (1866-1953). I 2005 fik museet en tilbygning, som er tegnet af den prisvindende, irakiske arkitekt Zaha Hadid.

i

Sankt Andreas Kirke

Sankt Andreas Kirke i Ordrup blev indviet i maj 1973, som den tredje katolske kirke i Danmark efter reformationen på trods af, at menigheden kun bestod af 5 personer. I dag er der en aktiv menighed. Kirkens historie involverer både Frederik VII, grevinde Danner og Bismarck. Ved siden af kirken ligger gravhøjen Ordruphøj, der er indrettet som gravkapel for familien Berling.

i

Ordrup Kirkegård

Kirkegård. Stor og med mange forskelligartede og kunstneriske afsnit.

Ø

Kirkegården er opdelt i fire hovedafsnit, der igen er opdelt i mindre afdelinger med hver sin karakter. Kirkegården er meget frodig, og der er stor variation i plantevalget. Her findes bl.a. en gangsti omgivet af kirsebærtræer, et lille haverum med fine buede avnbøghække og en kastanieallé. I en stor lysning lå indtil 1971 kirkegårdens gamle kapel, som i dag er indrettet til urnefællesgrav. På Ordrup Kirkegård findes også anlæg inspireret af naturelementer som en skovkirkegård og en lysåben eng.

H

Ordrup Kirkegård blev anlagt i 1892 af kommunegartner G.N. Brandt, som førte tilsyn med stedet frem til 1945. Det var den første kirkegård, som blev anlagt efter sognedelingen i 1891, hvor det første af de i alt ni sogne, vi har i dag, blev udskilt. Kirkegården blev et af G.N. Brandts livsværker. Den inspiration, han hentede i sin egen have på Ørnekuldsvej, nu "Brandts Have", overførte han til kirkegården. G. N. Brandt er i øvrigt selv begravet her ved kastanjelunden.

8

i

Ø

H

CN Brandts Have

Tidligere privathave for G.N. Brandt (1878-1945), som var kommunegartner i Gentofte fra ca. 1910 til 1945.

Haven var stedet, hvor Brandt afprøvede planter og plantesammensætninger. I de små haverum kan man finde de kendte kulturlandskaber (engen, overdrevet, grøftekanten, engrenden, skoven). De repræsenterer ikke blot en landskabsmæssig, men også en følelsesmæssig oplevelse - en stemning som Brandt anvendte bevidst. I den lille have blev der således plads til både en opholdshave, inspireret af overdrevet, en blomsterhave inspireret af grøftekanten, og endelig en skovhave, en "hellig lund", som på trods af sin lille størrelse formår at skabe den rette stemning.

Anlæggelsen af haven er sket som en fortløbende, eksperimenterende proces. Dog er terrænreguleringen og rumopdelingen udført omkring 1915 og ikke ændret siden. Gentofte Kommune erhvervede ejendommen, og siden 1968 har haven været åben for offentligheden.

For at forstå det epokegørende i denne have, må man huske på, at på det tidspunkt, hvor haven blev etableret, var privathaver normalt mere beregnet på en præsentation end på egentlig ophold. Brandt ændrede dette, formentlig inspireret af den engelske havearkitekt Gertrude Jekyll, således blev planternes samspil og frodighed vigtigere end oplevelsen af den enkelte plante, og havens "bund" var ikke længere jord men græs og planter.

9

Christiansholms Mose

Moseområde med naturkarakter

i

Ø

Mosen ligger som et fredeligt og frodigt naturområde gemt imellem villahaverne.

H

Parken er anlagt på et areal, som er særligt knyttet til Gentofte Kommunes historie. De første bopladser i kommunen, helt tilbage til Mulleruptiden, er fundet omkring den havarm, som Christiansholms Mose er en rest af. I 1500-tallet hørte arealet under Hvidøre Kongs-gård, som har ligget i nærheden af det nuværende "Christiansholm". Frederik II nedlagde Hvidøre Len, og i det følgende århundrede administreredes gården fra Københavns Slot. I 1666 blev gården givet i fæste til Vitus Bering. Bering nedrev den gamle kongsgård og genopbyggede den længere mod nord-vest og kaldte sin besiddelse for Christiansholm til ære for Christian V. Det nuværende "Christiansholm Slot" er bygget af Just Fabritius. I 1900 blev ejendommen overtaget af A/S Christiansholm, som påbegyndte udstykning af ejendommen. Hovedbygningen købtes af grev Carl Molke i 1914, og i 1920 overtog kommunen mosearealet - ca. 5,15 ha - hvis tilplantning som parkanlæg påbegyndtes i 1929. I dag ejes slottet af Fritz Schur.

A

Ved mosen har Christiansholms Tennisklub til huse. I den sydlige ende findes en stor naturlegeplads med bl.a. junglesti, svævebane og boldareal.

i

Fabritius Allé

Alléen er kendt for sine fine gamle gas-gadelygter. Det er den eneste vej i Danmark, som stadig oplyses af gaslygter. Om dagen er lamperne på vågblus, så der

blot kan skrues op for gassen, når mørket falder på. Gaslamperne drives af et gaslaug.

De Engelske Rækkehuse

De hvide rækkehuse i karréform, blev bygget i 1903, og var de første rækkehuse, der blev opført i Gentofte Kommune. De blev bygget i 1903 efter engelsk forbillede og indrettet med separat indgang til køkken i den høje kælderetage. Den oprindelige plan var, at der skulle bygges i alt ni lukkede karréer. Det blev dog kun til to, da man ikke kunne få tilladelse til at bebygge Nordre Oversvømmelse, som var et led i den gamle forsvarsplan omkring København.

Dyrehaven og Bakken

Jægersborg Dyrehave blev skabt af Kong Frederik d. III, som en skov til jagtformål.

Dyrehaven er kendt for sine lysåbne sletter, hvor øjet kan vandre frit under trækroneerne, men skoven ville ikke se ud, som den gør uden de mange dyr. Hjortene spiser alle de planter, blade og små træer, som de kan komme til. Derfor er der frit udsyn under trækroneerne og åbne sletter. Færre dyr i Dyrehaven ville betyde at de åbne sletter ville gro til. Hjortene færdes i flokke, da mange par øjne og ører kan opdage en fare hurtigere end et par. I alt er der ca. 2000 hjorte i Dyrehaven, fordelt på tre forskellige arter. Han og hun lever hver for sig det meste af året undtagen i brunsttiden om efteråret, hvor de mødes. Om sommeren og i godt vejr færdes dyrene på de åbne sletter, mens de i dårligt vejr og om vinteren søger ly i skovområderne.

i

i

Ø

Sådan kender man hjortene fra hinanden:

Krondyr: Kronhjorten er den største af hjortene. Hinder med deres kalve holder mest til i den sydlige del af Dyrehaven, mens hjortene mest holder til i den nordlige del. Der findes også hvide krondyr, som dog ikke er albinoer.

Dådyr: Dåvildtet færdes ofte i meget store flokke på Eremitagesletten. Dåvildt findes i tre farver, sorte, hvide og røde.

Sikaer: Sikavildtet er de mindste hjorte i Dyrehaven. Sommerpelsen er rødbrun med hvidgule pletter. Vinterpelsen er ensfarvet mørkebrun med hvid bagdel.

H Da Frederik d. III i sin tid skabte Dyrehaven, var det for at kunne gå på jagt. I dag fastholdes antallet af dyr for at bibeholde det særlige landskabspræg.

A I Dyrehaven ligger også Dyrehavsbakken, som holder åbent hele sommerhalvåret. Cykling og ridning er tilladt. Kapervognene holder ved Klampenborg Station og Peter Liebsvej.

Bellevue

i Strandparken med den populære sandstrand er et af kommunens ældste udflugtsmål for sommergæster fra hele Københavnsområdet.

Ø Bellevue Strandpark består af en sandstrand og store græsarealer med fritstående træer. De hvide livreddertårne med blå striber står som vartegn for området.

H Bellevue var oprindeligt en lille ejendom, som blev opført i 1723 på Christianholms jorders nordøstligste hjørne. I 1734 blev Bellevue overtaget af en traktør og dermed

indledte Bellevue sin tilværelse som traktørsted, en epoke, der skulle vare to århundreder. I midten af 1930-erne blev hele området reguleret, i forbindelse med Kystvejens anlægning. Det blev landskabsarkitekt C.Th. Sørensen, der formede parken og arkitekt A. Jacobsen, der tegnede strandbadet. Statsminister Stauning havde været ankermand i omdannelsen af bugten. For at hædre ophavsmanden til de offentlige herligheds-værdier, blev den nordvestligste del af Bellevue kaldt Staunings Plæne. De tidligere omklædningskabiner samt øvrige bygninger, tegnet af Arne Jacobsen, er nu fredet.

Området huser Bellevue teateret, en offentlig bade-strand samt græsarealer til friluftaktiviteter. Her er desuden offentlige toiletter, kiosker og livreddere.

Hvidøre Strandpark

Solplæne med en del gamle træer og en legeplads til mindre børn.

Parken ligger med udsigt til Knud Rasmussen statuen.

Som et led i bestræbelserne på at få gennemført den store regulering af Bellevuebugten erhvervedes Hvidøre Strandpark i 1929 til offentligt formål. Parken blev anlagt som en stor solplæne med enkelte gamle træer. Endvidere skabtes en sandstrand, og mod vest langs Strandvejen opførtes en mur med pergola, tegnet af arkitekt Poul Baumann. Pergolaen var primært et havearkitektonisk element, men løste samtidig et terrænproblem mod Strandvejen.

Ved anlæggelsen af Kystvejen (1935-1938) blev parken afskåret fra strandarealerne, hvorved dens rekreative

værdi reduceredes. Hvidøre Strandpark er i dag et fredfyldt alternativ til det pulserende badeliv ved Bellevue.

A

På legepladsen, der har form som et øre, har sandkasse, legekrat og vandpost. Øret er beklædt med græs og har en kæmpe ring i øreflippen. Nede i øregangen er der sand, man kan forme og bygge med - og så hælder det vand ud af øret.

Emilies Kilde

i

Mindesmærke, som statsminister grev H.E. Schimmelmann rejste for sin kone Emilie, da hun døde i 1780. Støtten er tegnet af N.A. Abildgaard.

Hvidøre

i

Landsted i form af en markant hvid bygning, som let ses fra Strandvejen og Hvidøre Strandpark. Hvidøre er tegnet af arkitekt Johannes Schrøder og opført som sommerbolig for legationsråd F.C. Bruun. I 1906 blev den købt af søstrene dronning Alexandra af England og kejserinde Dagmar af Rusland. Sidstnævnte boede her indtil sin død i 1926. Hvidøre ejes i dag af Novo Nordisk.

Sølyst

i

Det hvide, træbeklædte landsted er opført i en enkel og klassisk stil, som minder om en mindre dansk herregård. Sølyst er opført ca. 1760 af Just Fabritius og senere fuldført af hans enke efter hans død. I sidste halvdel af 1800-tallet var stedet dels ejet af Ernest Schimmelmann og dels af etatsråd I.P. Suhr. Hos dem samledes tidens store personligheder, blandt andre Oehlschläger og familien Heiberg. Siden 1948 har Sølyst været ejet af Det Kongelige Danske Skydeselskab.

Sølystparken

Ruten tager et sving ind ad villavejen Sølystparken. Her er en lille sø, som ligger centralt som et gadekær mellem husene. Sammen med de åbne forhaver udgør søen et hyggeligt og grønt byrum.

Skovshoved Kirke

Kirken er bygget i 1914-15 og tegnet af Alfred Brandt. Modsat det normale er kirken orienteret med alteret i vest. Den er opført af håndstrøgne munkesten og dekoreret med rundbuer og andre romanske stiltræk. Alterbille-det 'Hyrdernes tilbedelse' er af Axel Helsted. Inventar og udsmykningen med kirkelige og lokale symboler er også tegnet af Brandt.

I 1930'erne blev den oprindelige bikubeformede tårn-afslutning erstattet af et kobberbeklædt spir, og en tilbygning mod nord kom til. I 1980'erne tilføjedes på kirkens nordside 2 lave længer med runde kapeller i moderne stil. Til kirkerummet skabte Knud Lollesgaard i 1960'erne 8 glasmosaikker. Frobenius orgelet på 24 stemmer er fra 1968.

Cammel Strandvej

Bebyggelsen langs med Strandvejen gennem Skovshoved er meget varieret. Midt i det gamle Skovshoved findes der stadig mange små fiskerhuse med tilhørende stejlepladser, hvor fiskerne hængte deres garn. I dag benyttes disse som små haver for beboerne. Når man bevæger sig mod Charlottenlund Skov, bliver de små huse gradvist afløst af store villaer og ambassadeboliger.

i

Charlottenlund Strandpark og Fort

Strandpark med sandstrand og store græsarealer samt tilhørende badeanstalt

Ø

Offentlig badestrand samt græsarealer, populært kaldet "fluepapiret", til solbadning og andre friluftaktiviteter.

H

Strandarealet hørte oprindeligt til "Gentofte Dyrehave ved Stranden" oprettet i 1622 af Kong Christian IV, senere til "Gyldenlund" det nuværende Charlottenlund Slot. Ved anlæggelsen af fortet i 1886 overgik den sydlige del af strandarealet til krigsministeriet, og den nordlige del forpagtedes af den senere Kong Frederik VIII, som lod strandparken planere og udlægge til køkkenhave. I 1933 overtog Gentofte Kommune vedligeholdelsen og administrationen af hele strandparksområdet (ca. 13 ha.) fra Statsministeriet, efter at køkkenhaven i 1926 og fortet i 1932 var åbnet for publikum. I 1950 etablerede kommunen en campingplads i fortets "grønnegård"

I strandparken ligger Charlottenlund Fort, som blev anlagt i årene 1886 – 87 som led i Københavns Søbefæstning. Fortet nedlagdes i 1932 og overgik derefter til Gentofte Kommune.

A

Ved fortet findes både badeanstalt, campingplads, sommerrestaurant, offentlige toiletter og kiosker.

i

Charlottenlund Slotspark og Skov

Hvidt renæssanceslot med stor park. Slottet, der ejes af Slots- og Ejendomsstyrelsen, bruges af Danmarks Fiskeriundersøgelser. Riddersalen er ind imellem åben for publikum i forbindelse med klassiske koncerter.

Ø

Slotshaven indeholder elementer fra flere forskellige havestilarter. Nogle af de fineste haveelementer er den lange elegante allé, som i dag fører fra Strandvejen til Charlottenlund Slot. Alléen er et eksempel på baroktidens retlinede havekunst. Det engelsk inspirerede haveanlæg rummer flere små bygninger, f.eks. det gamle ishuse med udskaarne isbjørnefigurer over indgangen. En anden seværdighed er det idylliske gule og stråtekte bindingsværkshus, som gennem tiderne har været brugt som både vaskehus og tilholdssted for Livgarden.

De to store lærketræer på plænen bag slottet er Danmarks ældste og har dannet grundstammen for hele Danmarks lærketræsbestand. Disse træer er næsten lige så gamle som Charlottenlund Slotshave.

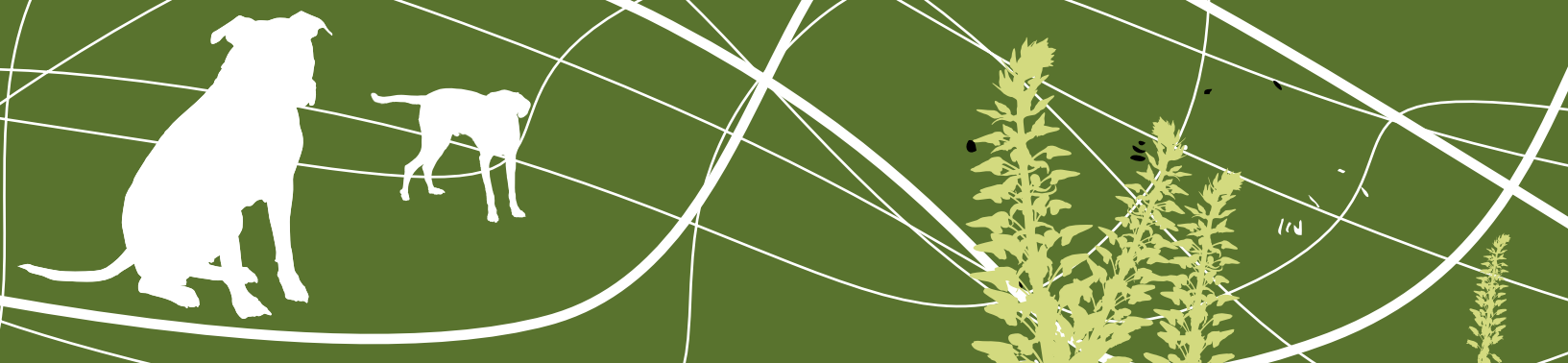
H

Charlottenlund Slot var i mange år beboet af kongefamilien. Gennem ca. 200 år frem 1930 har de forskellige kongelige beboere præget stedet. Oprindeligt var det et barokslot, men senere blev det ombygget til det franske renæssanceslot, som vi ser i dag.

I 1869 flyttede de sidste kongelige ind på slottet. Kronprins Frederik (senere Frederik VIII) og Prinsesse Louise boede her således til deres død i hhv. 1912 og 1926. Under Frederik VIII blev haven til stadighed forskønnet med nye beplantninger og smukt vedligeholdte plæner. Obeliskens bag slottet er rejst i 1938 til minde om slottets to sidste kongelige beboere.

A

Gå en tur og oplev skov, park, fort og vand. Danmarks Akvarium er det ældste offentlige akvarium

i Danmark. Byggeriet blev påbegyndt i 1937 og åbnede dørene for offentligheden i april 1939. I 1974 blev akvariet udvidet med fem store landskabsakvarier og et biologisk museum til skiftende udstillinger. I 1990 fik Akvariet en ny forhal med udvidet café samt skoletjenestefaciliteter.

Forstbotanisk Have

Forstbotanisk Have hører til Jægersborg Skovdistrikt under Skov og Naturstyrelsen.

Haven er tæt beplantet med mange gamle og eksotiske træer. På havens 3,5 ha vokser over 600 arter af træer og buske i harmonisk skovtilstand. De gamle træer og buske har prøvet ekstremerne i det danske klima og har derved fået stor værdi for både forskning og for udnyttelse i haver, parker og landskab.

Der er ingen fast gartner i haven, og derfor er plejen ekstensiv. Det, der bliver kaldt ukrudt i andre haver, er her vilde planter, f.eks. skvalderkål, som hvert år afløser de mange forårsblomstrende anemoner, krokus og stjernehyacinter.

Forsthaven blev anlagt i 1838 som studiesamling for skovbrugsundervisningen og benyttes stadig i undervisningen. Samlingen er værdifuld både på grund af sin alder og sin artsrigdom.

Der er adgang alle dage fra kl. 7 morgen til solnedgang. Det er ikke tilladt at plukke eller samle plantedele. Færdsel sker på eget ansvar. Der kan i stærk blæst være risiko for nedfaldende grene fra de gamle træer, og stierne kan stedvis være meget glatte i regn og sne.

Bernstorffs Slotshave

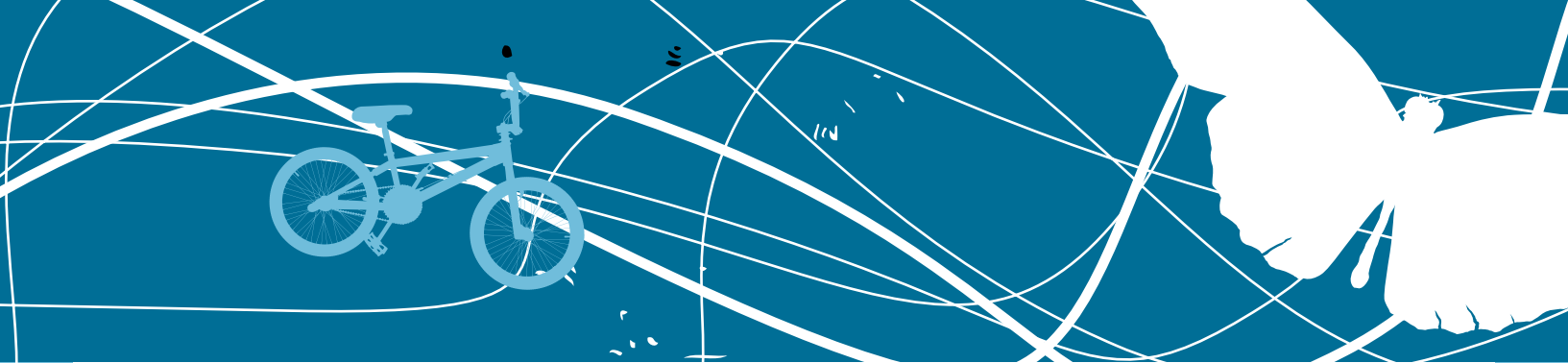
Bernstorffsparken, som den kaldes i daglig tale, er den største park i kommunen og ejes af Slots- og Ejendomsstyrelsen.

Bernstorff Slot og Slotshave indeholder store åbne sletter omgivet af bøgeskov. Rosenhaven er for nyligt blevet restaureret. Den er tilplantet med nogle af de historiske rosensorter, som stammer fra perioden 1854-1898, hvor Christian IX's Dronning Louise boede på stedet. Dengang anlagde man rosenbede med højstammede roser og slyng- og buskroser af duftende og fyldige sorter.

Den gule Svenske Villa i Bernstorff Slotshave er et fint eksempel på svensk træbygningskunst. Villaen blev oprindeligt opført som gæstehus for kongeparrets gæster. I dag drives den af Svenske Villa Fonden som kulturhus og café.

Kong Frederik V ønskede, at hans gode ven og udenrigsminister, Johan Hartvig Ernst Bernstorff skulle have en passende sommerbolig og gav ham i 1752 noget af krongodsets jorder nord for København. Kongens franske arkitekt Nicolas-Henri Jardin tegnede både slot og have. Man ved ikke, om Jardins haveplan blev realiseret fuldt ud. Med planen blev en ny stil indført i dansk havekunst, nemlig den romantiske landskabshave, som var kendt fra England og Tyskland.

Bernstorff interesserede sig meget for havedyrkning og indførte mange eksotiske frugttræer, urter, prydbuske og træer - flere af dem havde aldrig før været plantet i Danmark. Da Christian IX som prins overtog haven i 1854, var en stor del af de eksotiske vækster gået ud og

OVERSICHT OVER SØRUTEN

Bernstorff Havekoloni
Jægersborg Kirke
Søndersø
Bernstorffs Slotshave
Gentofte Kirke og Kirkegård
Gentofte Bycenter
Gentofte Park
Gentofte Sø
Gentofte Rende
Tuborg Haveby
Dyssegårdsparken
Vesterdalens rækkehuse
Nymosen
Vangede Kirke
Vangede Batteri
Dan Turèlls Plads
Vangede Bibliotek
Brobæk Mose
Gentofte Stadion
Jægersborg Kaserne og Hotel
Hollænderdammen
Hundesømosen

SØRUTEN

Haveforeningen Bernstorff

Haveforeningerne Bernstorff, Solvang og Knæbjerget er kommunalt ejede, mens haveforeningen Tuborg er ejet af en andelsforening. Derudover findes der et antal midlertidige koloni- og nyttehave.

Jægersborg Kirke

Kirken er tegnet i sengotisk stil af P. S. Mathiesen i 1941. Indretningen er fra 1965 og udført af arkitekterne Inger og Johannes Exner. Altertavlen er en cirkulær lyskomposition af Mogens Jørgensen. Den ligner en glasmosaik, men består i virkeligheden af ca. 2.000 små elektriske pærer på en forlignet messingplade. Orglet på vestpulpituret har en smukt udført facade med dekorerede kobberpiber. Det er bygget i 1944 af Marcus-sen & Søn.

Som forbillede har arkitekten haft sengotiske, især sjællandske kirker, og i det ydre fremtræder den da også som en 'rigtig' gammel landsbykirke med kamtakker og blændingsdekorationer på gavlene, 'støttepiller' ved langmurene osv. Denne byggestil var meget populær i perioden 1920-1945. Sognegården er tegnet af O. Ramsgaard Thomsen og blev taget i brug i 1971.

Søndersø

Moseområde omgivet af græsarealer.

Stedet har et stille og roligt præg og benyttes oftest kun af de omkringboende. Som lokalpark, udgør det en smuk kulisse for de omkringliggende villaer og anvendes desuden til kortere ophold, boldspil og leg m.m.

H

Området er den sidste rest af den tidligere Jægersborg Sø, almindeligvis kaldet Søndersø. Den dækkede tidligere sammen med Hundesømosen et større område syd, øst og vest for Ibstrup/Jægersborg Slot, der således kom til at ligge som på et næs.

H

Fra omkring 1620 fungerede søen dels som supplement til Københavns drikkevandsforsyning dels som fiskedam for Jægersborg Slot. Senere indgik den i de oversvømmelsesområder, som var led i Københavns befæstning. Kronen afhændede området omkring år 1800, og fra 1869 ved man, at det har tilhørt Meutegården, som ejedes af kroejeren på Jægersborg Kro, Tønnes Larsen.

Efter skiftende ejere, senest handelsgartnerne Anders og Niels Mortensen, købtes området i 1920 af Gentofte Kommune. De omkringliggende villakvarterer blev udstykket og bebygget i løbet af 1940'erne og 50'erne.

Bernstorffs Slotshave

Se side 19.

i

Gentofte Kirke og Kirkegård

Gentofte Kirke er opført i 1100-tallet og er dermed den ældste kirke i kommunen.

Den gamle kirke er også den eneste i kommunen, som er beliggende på en gammel kirkegård. Kirkegården er i øvrigt også kommunens mindste. Her er en hyggelig landsystemning, da indretningen er som på en klassisk dansk landsbykirkegård. Kirken er præget af flere senere ombygninger og fremtræder derfor nu i det ydre som en gotisk landsbykirke.

Kirken blev opført så tidligt som 1176. Det kamtakkede tårn blev opført omkring år 1500.

Kongefamilien har i historien deltaget i mange gudstjenester i denne kirke under sommeropholdene på Bernstorff Slot. Maleriet af Jesus ombord i fiskerbåden på Genesaret Sø er malet og skænket til kirken af dronning Louise for ca. 100 år siden, hvor det derefter har været alterbillede indtil 1982. Også Sølvlysestagerne er i 1871 skænket kirken af kongefamilien.

Kirken blev restaureret i 1980-1982. Ved denne lejlighed blev gulvet belagt med ølandsfliser, og samtidig fik kirkerummet helt nye farver.

Gentofte Bydelscenter

Gentoftegade er kommunens ældste hovedgade. Langs med Gentoftegade lå alle gårdene helt frem til 1760'erne, hvor gårdene blev flyttet ud til de små landsbyer, som den dag i dag udgør kommunens bydelscentre.

Gentofte Park

Ældre parkanlæg, som oprindeligt blev anlagt som en privat lysthave.

Foruden den betydning, som parken har i kraft af sin umiddelbare tilknytning til Gentofte Bymidte, er området af overordentlig stor betydning for oplevelsen af Gentofte Sø, idet den danner en smuk og harmonisk overgang mellem by og naturområde.

Parkens betydning forstærkes af sammenhængen med Gentofte Sø-området. Stedet er et yndet opholds- og udsigtsareal.

i**i****Ø**

H

I 1744 lod Herman Kløcker den gamle "Gentoftegård" nedrive og opførte i stedet en ret anelig lystgård, som den nuværende "Gl. Salem" var en del af. Samtidig blev haven anlagt "som de kongelige hauger". Lindealléen, som fører gennem parken ned mod Gentofte Sø, stammer fra denne tid.

Kommunen erhvervede i 1918 arealerne ned mod søen (ca. 15.000 m²), suppleret med arealerne fra to syd herfor beliggende ejendomme, hvis samlede areal udgjorde 34.000 kvadrat-alen (13.400 m²). Et mindre areal er senere afgivet i forbindelse med opførelsen af Gentofte Statsskole.

A

Her er gode udsigtsbænke og en rigtig god kælkebakke om vinteren. Legepladen indeholder en boldbane, en grusplads til street-basketball, og i den vestligste del er der bl.a. en 5-gynge, hvorfra der er fine kig op i henholdsvis trækronerne og ud over Gentofte Sø. Derudover er der en lille karrusel ved indgangen fra stien mod Gentofte Sø.

i

Gentofte Sø

Fredet naturområde, som indgår i et langstrakt sø- og moseområde, der er opstået umiddelbart efter sidste istid. Dette langstrakte istidslandskab omfatter blandt andet også Emdrup Sø og Utterslev Mose.

Ø

Der er stier hele vejen rund om søen. Et enkelt sted også "på" søen, da stien fortsætter over en pontonbro. Sammen med Brobæk Mose udgør Gentofte Sø kommunens største sammenhængende vådområde og er således af stor betydning for fuglelivet i hele det nordkøbenhavnske område. Det rummer mange sjældne og

truede naturtyper og arter, selv om det kun er 8 km fra Københavns centrum og klods op ad Lyngbyvejen. Området er af meget stor biologisk, rekreativ og æstetisk værdi. Gentofte Sø er således blandt landets 10 rene søer over 20 ha, og hele området er udpeget som et internationalt naturbeskyttelsesområde og "habitatområde", fordi det rummer flere naturtyper som er truet i hele EU, og som Danmark er forpligtet til at beskytte. Bl.a. findes der hele 7 arter af vildtvoksende orkidéer i området, hvortil kommer en udplantede art.

Gentofte Sø hørte oprindeligt under kronen, men allerede i 1717 gik den som et led i hovedstadens vandforsyning som en slags reservebeholdning for København. Engdraget vest for Gentofte Sø, mellem søen og Lyngbyvej, blev senere tillagt udflyttergårdene Brogård og Bakkegård samt Vangede Holmegård.

I 1920 tilplantede kommunen det offentlige vejareal "Søslippen", som forbandt Lyngbyvej med en gammel sti omkring søen - begyndelsen til parkanlægget. I perioden fra 1928 - 1937 overtog kommunen de midterste dele af engdraget vest for søen. Udbygningen af parkanlægget fortsattes ved "Søslippen", og i årene op til 1950 udførtes den resterende del af anlægget med stiforbindelse til Brogårdsvej. I første halvdel af 1970'erne reduceredes vestsiden af sø-området på grund af Lyngbyvejens udvidelse.

Stianlægget omkring søen, på 2,6 km, bruges til kondiløb, spadsereture og lignende og udgør endvidere en trafiksikker forbindelse til flere skoler. Her er legeplads og mulighed for fiskeri ved køb af fiskekort hos Kommuneservice. Om sommeren er her desuden

H**A**

bådudlejning. BKO (Bevægelsesklare områder) findes ved legepladsen syd for søen. Vil du vide mere om planter og dyr ved søen, så se i guidebogen "Rundt om Gentofte Sø" for børn og voksne. Den indeholder bl.a. en afmærket rute med tilhørende beskrivelser, som fører den besøgende gennem områdets mest interessante lokaliteter. Bogen kan afhentes i Kommuneservice og på bibliotekerne, ligesom man ved henvendelse til Park og Vej kan rekvirere opgaveark til folkeskolens mindste klasser.

Gentofte Rende

Åben vandrende med tilhørende grønt stiforløb og gang- og cykelstier.

Ved Søslipps vestende findes søens afløb under Lyngbyvej mod syd til Gentofte Rende. Afløbet er reguleret med et stigbord, hvis overkant sidder nøjagtig 16,89 meter over havets overflade. Når søens vandstand overstiger denne højde, kan der løbe vand ud i Gentofte Rende, hvis denne ikke er for vandfyldt i forvejen. I 1999 lå søens vandspejl gennemsnitligt i 16,94 meters højde, mens det i 2000 lå i 16,83 meters højde.

Selv i tørre år vil man imidlertid ofte høre vandet bruse ved slusen; dette skyldes, at der ved hjælp af en såkaldt bundskyder, lukkes lidt vand ud af søen under stigbordet. Dette sker dels fordi, det slusekammer der normalt er i brug, ofte stoppes til med blade og lign., dels til gavn for miljøet i Gentofte Rende, når denne er tørlagt.

Tuborg Haveby

Langs med Gentofte Rende ligger kolonihaveforeningen Tuborg Haveby.

Dyssegårdsparken

Parken, der er fredet, består af 2 afsnit: En gammel granplantage og et område med skov- og græsarealer beregnet til boldspil og ophold.

Lokal park som primært indgår i spadsereture, kondiløb og lignende. Kontrasten mellem den skyggefulde granplantage og de åbne græsarealer giver publikum en spændende og varieret natur oplevelse i parken.

Parken er anlagt på et areal af Højsgårdens jord, som i 1771 blev udskiftet fra Bernstorffs jorder. I 1920 påbegyndtes udstykningen af Højsgårdens jorder af den daværende ejer, handelsgartner Chr. Greiff, fra hvis bo kommunen i 1948 overtog en gammel granplantage og et engdrag, beliggende mellem Slangerupbanen (Farum banen) og Engstien.

Opfyldning af engdraget påbegyndtes i overtagelsesåret; granplantagen blev saneret og indgik som et led i parkanlægget. Parken, som oprindeligt udgjorde ca. 5.3 ha, fik navn efter Dyssegårds sogn, hvortil den hører. Parkarealet er senere blevet reduceret lidt i forbindelse med opførelse af en børneinstitution i den sydlige del af parken. Granplantagen i parkens nordlige del blev fredet i forbindelse med kommunens overtagelse af denne. Fredningen blev senere – i forbindelse med institutionsbyggeriet – udvidet til også at omfatte de to boldarealer.

Dyssegårdsparkens legeplads ligger i en lysning i gran-skoven. Der er direkte adgang fra stien parallelt med Gentofte Rende, mens adgangen fra parkens centrale sti forløber ad en natursti gennem skoven.

Midt på legepladsen er der opstillet et stort legelandskab med rutschebaner, klatrevæg og hængebro m.v. Uden for legepladsen er skoven også meget legevenlig, og der er ryddet naturstier, som inviterer børnene til huleleg og gemmeleg. Desuden rummer parken flere store lysninger, som kan danne ramme for forskellige aktiviteter og lege.

Vesterdalens Rækkehuse

Vesterdalen er rækkehusbebyggelse fra 1944-45, tegnet af Kay Fisker, C. F. Møller og Svenn Eske Kristensen. Alle rækkehusene er forskudt af hinanden, med ni huse i ti rækker. Forskydningen giver bebyggelsen et udtryk af bevægelse, og sikrer samtidig privatliv midt i fællesskabet.

Nymosen

Moseområde i Vangede med vandarealer som skyldes tørvegravning. Desuden er her græsarealer til boldspil og lignende.

Mosens store attraktion er de åbne vandarealer og det rige fugleliv.

Den gamle "Wildes Mose", hvoraf den nordlige del nu kaldes Nymosen, blev ved udskiftningen fra Bernstorffs gods tillagt Enggård, Stolpegården og Mosegården med en trediedel tørveskær til hver af gårdene. Kommunen erhvervede Stolpegården i 1874 og Nordre Enggård i 1919, og på de medfølgende arealer af "Wildes Mose" påbegyndtes i 1937 anlæggelsen af parkanlægget i Nymosen. I 1939 blev størstedelen af "Wildes Mose" optaget på fredningslisten for Gentofte Kommune, herunder ca. halvdelen af det vest for det

nuværende Nymoseanlæg beliggende tørveskær. Dette område er nu i hovedsagen erhvervet af kommunen. Den endelige afrunding af Nymosens parkanlæg mod vest med stiforbindelse til Agertoften udførtes i slutningen af 1950'erne.

Stisystemet bruges til spadsereture, kondiløb og hundeluftning. Legepladsen ligger på et lysåbent areal i mosens nordlige del. Der er monteret et stort pyramideformet klatrenet, som henvender sig til de større børn. Til de mindre børn er der et legehuse samt en vippe med plads til flere børn samtidig. Derudover er der gynger – både dækgynger og babygynger.

Vangede Kirke

Tager man en lille omvej fra ruten op mod Vangede Bygade, kommer man til Vangede Kirke, som er tegnet af arkitekt Johan Otto von Spreckelsen. Den er fra 1974 og dermed den senest byggede kirke i kommunen.

Byggematerialet er håndstrøgne teglsten, vinduerne består af tykke, indmurede glasblokke samt af fire ovenlysvinduer. I loftet ses en kassetteudsmykning, som Spreckelsen også tegnede til sin store triumfbue i Paris. Keramikeren Tue Poulsen har skabt alter, kors, døbefont og prædikestol.

Orglet er ligeledes tegnet af von Spreckelsen. Det er indsat i en sort smedjernesramme og placeringen i kirken leder tanken hen på en altertavle, da alteret er placeret midt i kirkerummet.

I kirkens nordlige hjørne står en lille træfigur af Kristus og de fire evangelister. Man mener den er udført af

billedhuggeren H.W. Bissen, og at den stammer fra den midlertidige Vangede Kirke.

I 1996 fik kirken sit markante, fritstående klokketårn eller "kampanile" bestående af tre kirkeklokker i en udførelse svarende til kirkens orgel.

Vangede Batteri

Voldanlæg dækket med græs og spredt bevoksning. Legeplads i "fortgården". Lokalt rekreativt område for de omkringboende.

Beplantningen på fortanlægget plejes således, at det stadig er muligt at fornemme arealets fortid som militært anlæg. De gamle terrænformer og bevoksningen gør området til et godt legested.

Fortet, som også kaldes Vangede Batteri, ligger på Stolpegårdens jorder. Fra udskiftningen i 1777 og til eksproprieringen i forbindelse med anlægget af batteriet omkring 1866 havde Stolpegården haft hyppigt skiftende ejere.

Vangede Batteri, der er opført 1887-88, indgik i den nordvestlige frontlinie af Københavns landbefæstning. Foruden vestvolden bestod denne af en række forter og mindre batterier, som sammen med et oversvømmet område fra Husum over Gentofte og Jægersborg og ud til Øresundskysten ved Hvidøre skulle hindre et angreb på København.

Legepladsen, der hovedsageligt henvender sig til de større børn, er indrettet på det plane græsareal. Der er mange udfordrende og forskellige lege-, klatre- og bal-

ancemuligheder i det store legeredskab. Derudover er der monteret små karruseller og balanceringe omkring det store legeredskab. På plænen syd for legepladsen er der placeret små fodboldmål.

Dan Turèlls Plads

Dan Turèlls Plads blev navngivet 19. marts 2007, på forfatterens fødselsdag.

Vangede Bibliotek og Turèll-samlingen

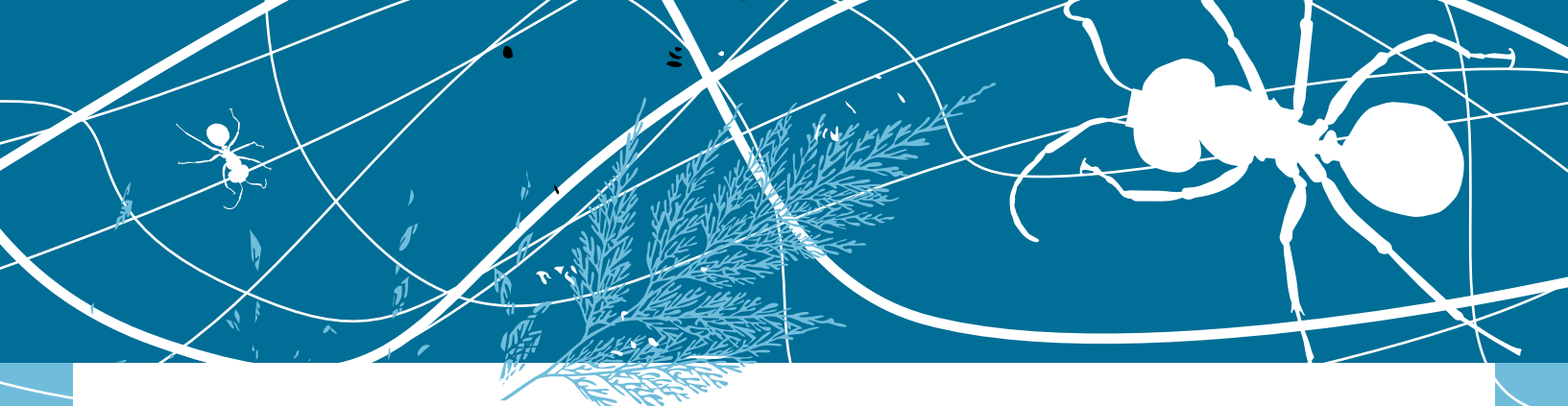
Fra Dan turèlls Plads kan man køre en lille omvej ned ad Vangede Bygade, for at besøge Vangede Bibliotek. Det grønne område omkring biblioteket består af en græsskråning mod Vangede Bygade samt et hækindrammet opholdsareal med forskellige stauder i adskilte bede.

Dan Turèll havde i en stor del af sit liv en tæt tilknytning til Vangede. Vangede Bibliotek har derfor i mange år leget med tanken om at blive det centrale bibliotek for Dan Turèlls forfatterskab. Nu er drømmen realiseret, og Turèll-samlingen er tilgængelig for alle, som har lyst til – litterært – at kigge forfatteren nærmere i kortene.

Brobæk Mose

Mosen er fredet og grænser tæt op til Gentofte sø. Området er ikke egnet for gangbesværede.

Tilgroningsmosen, eller kærområdet, består af flere bevoksningstyper: Sø, rørsump, pile- birk- og ellesump, krat og skov. Mosen er flere steder meget tæt bevokset, hvilket kan få én til helt at glemme, at man befinder sig midt i byen. Arealet er i kraft af dets indhold af mange bevoksningstyper af stor rekreativ, naturvidenskabelig

og pædagogisk værdi. Her findes også den nu tørlagte Vangede Kilde i et lille anlæg med plantede træer, bl.a. en kinesisk vandgran. Kilden er i dag markeret med et gammelt hestevandingstrug.

H Oprindelig har Brobæk Mose været en del af det søområde, der er opstået i en lavning i morænelandskabet. Tilgroning samt kulturpåvirkningen såsom vandstandsændringer, tørvegravning og tilplantning danner grundlaget for områdets karakter i dag.

I en periode blev området brugt af Niels Steensens Hospital til patienternes rekreation, og spor af gamle stier og 'solgryder' findes endnu. Arealet har ligget hen uden væsentlige plejeindgreb i ca. 40 år. Brobæk Mose er et særdeles godt eksempel på, hvorledes et moseområde udvikler sig.

A Gå på opdagelse i mosen og se på planter og dyr, gerne med guidebogen "Rundt om Gentofte Sø og Brobæk Mose". Bogen kan rekvireres hos Kommuneservice og bibliotekerne. Se under Gentofte Sø på side 26.

Stadion

i På Gentofte Stadion kan klubber/foreninger hjemmehørende i Gentofte Kommune låne baner. Øvrige klubber/foreninger kan leje baner mod betaling. Henvendelser vedrørende baneleje rettes til Gentofte Stadions kontor.

Jægersborg Kaserne

i Bygningerne omkring kasernen er iøjefaldende placeret ved Jægersborg Allé og den grønne plæne ved Meutegårdsvej. Området ligger relativt højt og ved et

overgangssted, dvs. på et sted i landskabet, som har været strategisk vigtigt.

Jægersborg Kaserne, oprindelig Jægersborg Slot, med De Thuraske Jagtlænger, som det firlængede anlæg kaldes, er opført i 1734-39 af Christian den VI og fremtræder i klassicistisk stil med murede, pudsede facader. Nogenlunde samtidig ophørte parforcejagten, og anlægget har siden været anvendt til militære formål. Kasernen består af flere bygninger, hvoraf den seneste er fra 1962 og ligger omtrent, hvor det gamle slot lå. I dag bruges bygningerne af Forsvarets Lægekorps.

Det gamle Jægersborg Hotel er opført som slotskro i tilknytning til Jægersborg Slot i midten af 1700-tallet. Slottet blev nedrevet i 1761, da det var skadet efter svenskekrigene. Slotskroen fik af kongen en gavmild bevilling til udskænkning, kaperkørsel, heste- og kvæghold og andet.

Umiddelbart nord for kasernen ligger et gammelt og nu fredet sprøjtehus, som også kan ses fra Hundesø-mosen.

Hollænderdammen

i Hollænderdammen er privat ejet og hører til Schæffergården. Der er ingen offentlig adgang til området, men udsigten dertil kan nydes fra Ermelundsvej.

Schæffergården blev oprindelig opført i 1747 som staldkompleks til Jægersborg Slot. Otte år efter blev anlægget overtaget af hofsnedker Diderich Schæffer, som udvidede byggeriet til beboelse. I dag drives kursusvirksomhed på gården.

This image shows a single page of white paper with horizontal blue lines, resembling notebook paper. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There is no handwriting or other markings on the paper.

[illegible]

OVERSICHT OVER PARKRUTEN

Kildeskoven og Kildeskovshallen
Charlottenlund Strandpark og Fort
Charlottenlund Slotspark og Skov
Strandlund
Hellerup Bycenter
Øregård Park
Hambros Allé
Hovedbiblioteket
Hellerup Kirke
Hellerup Strandpark og Havn
Sundvejene med kig til Øresund
Tuborg Nord
Hellerup Kirkegård
Gentofte Hospital

PARKRUTEN

Kildeskoven og Kildeskovshallen

Skovområde som er retableret efter byggeriet af svømmehallen i 1967-68.

Svømmehallens arkitektoniske udformning med store glasfacader er bevidst valgt på grund af hallens beliggenhed i et skovområde. Området fungerer først og fremmest som en grøn kulisse for Kildeskovshallen, men bruges dog også som lokalt rekreativt areal.

Det nye svømmeanlæg fra 2001-2002 er udviklet i et samarbejde mellem Gentofte Kommune, Kulturarvstyrelsen og arkitekt Ebbe Clemmesen og brugerne. Der er anvendt brune profilerede mursten i den nederste etage og i muren omkring "Solplænen", således at murene giver indtryk af, at gro op af skovens lave bundbeplantning.

Det område, hvor Kildeskoven ligger i dag, blev i sin tid henlagt til præstegården. I 1820 solgtes "Præstens Kilde" og den lille lund til Frederik Julius Kaas på Heslegård. Det blev pålagt den fremtidige ejer at plante et nyt træ for hvert træ, der blev fældet, samt at kilden skulle holdes i stand. Overenskomsten approberedes ved kongeligt reskript i 1820. Oprindeligt var kun det nordvestlige hjørne af det, vi i dag kender som Kildeskoven, dækket af skov. Ånden i overenskomsten må siges at være efterkommet til fulde.

Svømmehal og idrætshaller samt cafeteria, et fitnesscenter og fysioterapi. Af sportslige aktiviteter kan bl.a.

i

Ø

H

A

nævnes; basketball, bordtennis, gymnastik, dans, hockey, håndbold, kampsport og volley.

Charlottenlund Strandpark og Fort

Se side 16.

Charlottenlund Slotspark og Skov

Se side 16.

Strandlund

Strandpark beliggende tæt ved Charlottenlund Strand.

Strandområdet ligger i umiddelbar tilknytning til ældre-boligbebyggelsen, hvis udformning i høj grad er bestemt af den attraktive beliggenhed.

Området hørte oprindeligt til landsbyen Gentofte overdrevsjord, men blev udskilt herfra i 1753. Da solgtes det sammen med et større areal omkring Strandvejen til tømmerhandler Niels Aagesen, der kaldte sin ejendom "Constantia". "Strandlund" var en del af denne ejendoms strandmark. Sit navn har området fået efter et hus, billedhuggeren Jens Adolf Jerichau ejede fra 1850'erne. I 1905 erhvervede fabrikant C. Holmblad grunden og lod det "Strandlund" opføre, som skibsreder A.P. Møller købte i 1926. I 1937 købte A.P.M. også nabogrunden "Vennerslund", der havde tilhørt H.N. Andersen, stifteren af Ø.K., hvorfor de to grunde "Strandlund" og "Vennerslund" under et kaldes skibsredergrundene. I 1973 købte Gentofte Kommune grundene og lod ældre-boligerne "Strandlund" opføre på den del af området, der er nærmest Strandvejen.

Om sommeren er solbadning på plænen populært.

Hellerup Bydelscenter

Omkring Strandvejen i Hellerup finder man kommunens største bydelscenter.

Flere af vejtræerne er ginko-træer, eller kinesisk tempeltræ, som de også kaldes.

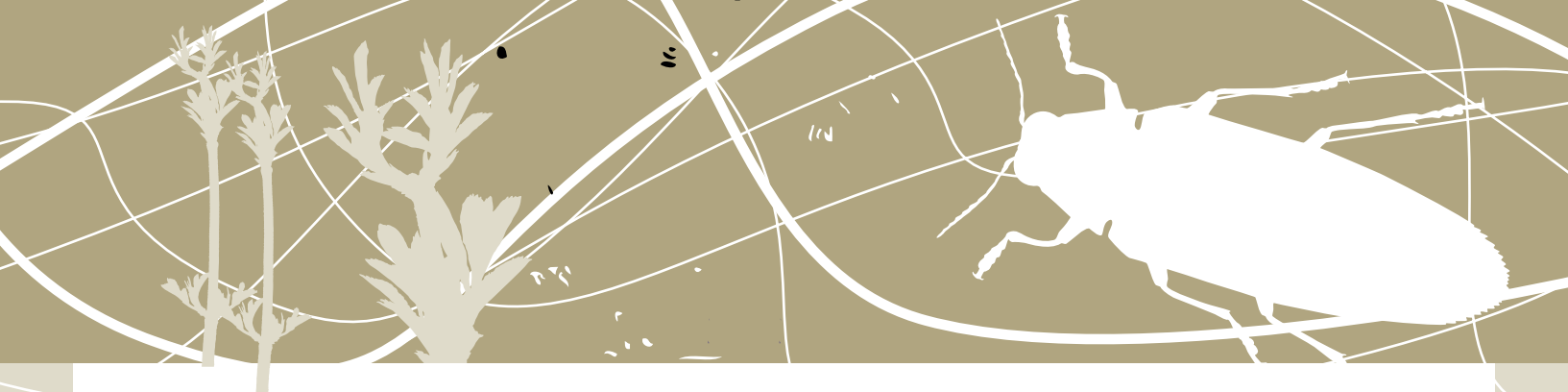
Øregård Park

Romantisk have i engelsk landskabsstil.

Parken fungerer som nærrekreativt grønt område for kvarterets beboere og har stor havekunstnerisk værdi. Den er et enestående eksempel på en romantisk have med de havearkitektoniske virkemidler, som kendes fra den engelske landskabshave. Parken rummer desuden mange skulpturer.

Oregaard, som ejendommen oprindeligt hed indtil det 19. århundrede, er en af de første udflyttede gårde, som udskiftedes fra det Bernstorffske gods i 1765. I 1806 købtes ejendommen af landeværnsskaptajn og grosserer Johannes Sørbøtke, som opførte den nuværende hovedbygning og samtidig anlagde parken. Kommunen erhvervede i 1917 Øregården. I 1918 åbnedes den 5,1 ha store park for offentligheden. I hovedbygningen indrettedes Topografisk Museum, som åbnedes i 1921. Bygningen, som blandt andet rummer en værdifuld historisk-topografisk malerisamling, drives som en selvejende institution.

Boulebanen er i brug året rundt. I den nordøstlige del af parken findes en legeplads. Den består bl.a. af to cirkulære, forsænkede sandkasser med forskellige legemuligheder. I sandet ligger en stor træskulptur af

billedkunstneren Dorthe Wolff Sørensen. Ved legepladsen står bronzefiguren 'Troldehoved' af Poul Agger. Øregård Museum er oprindeligt opført som landsted for velhaverfamilien Søbøtke fra København i 1806. Det hvide hus er tegnet af den franske arkitekt J.J. Ramée i 1806 og har siden 1921 fungeret som udstillingssted. Her vises forskellige kunstrelaterede udstillinger samt den store lokalhistoriske samling.

Hambros Allé

Fra Strandvejen kan man kigge ned til vandet ad Hambros Allé. Den høje lindeallé strækker sig i lige linje fra landstedet Øregård i Øregårdsparken og Strandvejen ned til Øresund. Alléen har en flot monumental virkning, som forstærker perspektivoplevelsen.

Hovedbiblioteket

Ved Øregårdsparken kan man tage en afstikker op ad Øregårds Allé til Gentofte Kommunes Hovedbibliotek. Bygningen er tegnet af Henning Larsen og opført i 1985. Den store hvide bygning er i modernistisk stil og rummer mange fine detaljer og lysindfald. Hovedbiblioteket daner ramme for mange varierende aktiviteter for hele familien.

Hellerup Kirke

Kirken med det høje tårn kan ses på højre hånd ad Margrethevej fra Strandvejen.

Hellerup Kirke er tegnet af Thorvald Jørgensen og opført i 1900 i senromansk stil. Arkitekten har taget udgangspunkt i de gamle romanske stenkirker fra omkring 1100-tallet. Træk fra denne byggestil ses blandt andet i de mange dyre- og frugtbarhedsmotiver, der

dekorerer kirkens ydre. Indvendigt kendes den senromanske stil primært på de mange rundbuer. Desuden er arkitekten inspireret af ung-gotikken, hvilket ses på kirkens opadstræbende tårn.

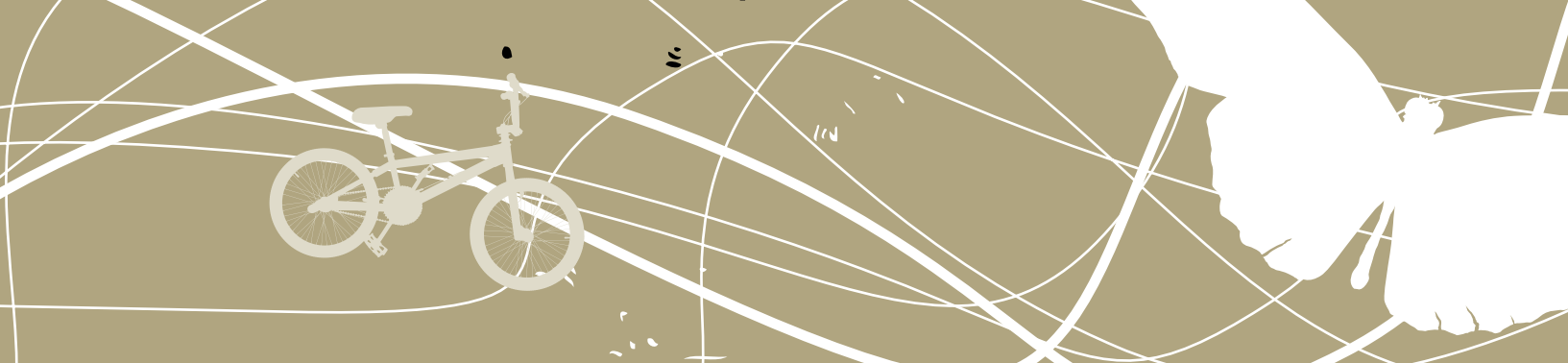
Hellerup Strandpark og Havn

Prydhaver ved havnen med bl.a. stauder og roser.

Rosenhaven og staudehaven udgør de egentlige haveelementer i Hellerup Strandpark, men parken som helhed består af en række fritidsfunktioner. Såvel staudehavens som rosenhavens fred og ro indbyder til afslapning. Endvidere henter mange haveejere ny inspiration blandt de mange forskellige planter.

Strandparken og havnen er anlagt på en del af strandengen, som ved udskiftningen fra Bernstorffs gods blev tillagt Onsgården. I 1907 erhvervede kommunen et areal af strandengen og foretog på strækningen mellem Onsgårdsvej og Strandparksvej en opfyldning og udretning af kystlinien, således at der på den midterste del fremkom en lille vig, hvor Hellerup Lystbådehavn blev anlagt, og på det bagved liggende, opfyldte areal anlagdes Hellerup Strandpark. Staudehaven åbnedes i 1912 for publikum, og rosenhaven udførtes i 1917-18. Hellerup Strandparks internationale anseelse beror netop på, at disse mange funktioner er samlet i et anlæg, og at parkens udformning stimulerer til samspil mellem anlæggets dele. Anlægget, som er tegnet af G.N. Brandt, regnes for at være Danmarks første park, som bevidst er anlagt ud fra funktionalismens filosofi.

I Hellerup Strandpark er der indrettet legeplads nær indgangen fra Onsgårdsvej. Legepladsen henvender

sig hovedsageligt til de mindre børn. Her er også badestrand, legeplads, lystbådehavn og tennisbaner.

Sundvejene med kig til Øresund

Langs med kysten ligger mange små hyggelige villaveje med flere meget karakteristiske villaer fra omkring århundredeskiftet. De fleste steder er adgangen til stranden begrænset, da villaerne ligger helt ned til stranden, men for enden af hver vej er der åbent ned til vandet.

Tuborg området

For enden af Carolinevej starter en gang- og cykelsti langs vandet. Følger man stien langs med Tuborg Nordbebyggelsen, kan man se miljøet omkring bebyggelsen med indre bassiner og marina. Cykler man langs havnen, og kører over broen ved Philip Heymanns Alle, ser man den nyeste udvikling på Tuborg Syd med erhvervsdomiciler og boliger.

Hellerup Kirkegård

Kirkegården rummer mange fine gamle familiegravsteder. Stedet fungerer som stillepark for området.

Kirkegårdsanlægget er præget af den tradition, der var fremherskende frem til midten af 50-erne, nemlig den individuelt anlagte familiegrav, hegnet af stedsegrønne hække. Her er en stor rigdom af detaljer i beplantning og monumenter, der sammen med de store træer og hækplantninger giver en særlig karakter og stemning.

De ændrede begravelsesskikke har gennem de senere år i særlig grad sat sit præg på denne kirkegård. Man vil på sin vandring gennem kirkegården kunne glæde sig over, at kirkegården har udviklet sig, mens mange af de

minder, fortiden efterlod, stadig bevares til glæde for de mange besøgende.

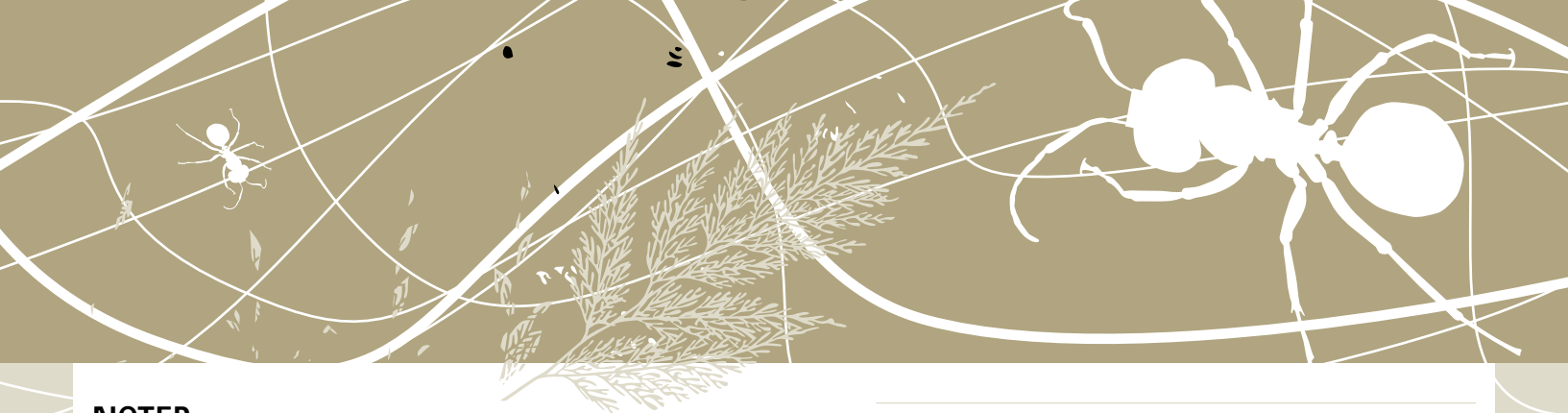
Kirkegården blev indviet den 4. februar 1912. Allerede i 1908 købte kommunen et areal af Ibsenske Jorder og udlagde det til kirkegård. Indvielsen trak ud, da borgerne krævede, at Sognerådet overdrog planlægningen til en havearkitekt.

Kirkegårdens mange og ofte meget store og kostbare monumenter lægger navn til mange kendte Gentofte- og Københavner-personligheder. Der findes også særlige begravelsesafsnit til minde om frihedskæmperne, mens Skt. Lukas søstre har sin helt egen begravelsesplads her.

Kapellet, der efter en arkitektkonkurrence, blev projekteret af arkitekt Andreas Clemmensen, opførtes i 1913 – 14, og det blev senere udvidet med kontorfaciliteter i 1952. Dette er nu lukket på grund af meget lidt benyttelse.

Centofte Hospital

Hospitalet blev indviet i 1927, hvor byggeriet blev internationalt berømt for sin fremsynede og gennemtænkte arkitektur. Oprindeligt var det en bebyggelse med flere grønne gårde imellem husene, da man fandt det vigtigt, at patienterne havde adgang til grønt, lys og luft. Det har været glemt i mange år, men i dag er man igen begyndt at få øjnene op for det grønnes sundhedsmæssige betydning.

NOTER

Lined area for notes on page 46.

Lined area for notes on page 47.

Skovruten

Søruten

Parkruten

Grønt område

Seværdighed

BKO (Bevægelsesklare områder)

Regional cykelrute

Kolofon:
Cykelture med Grøn Guide i Gentofte
Udgivet september 2008 1. oplag
Trykt i 2000 eksemplarer
Kilder: Gentofte Kommune og Slots- og Ejendomsstyrelsen
Redigeret af Christina Dreyer og Tino Rabe Tønnesen

Udviklet i samarbejde mellem foreningen Grøn Guide Gentofte
og Gentofte Kommune

Grafisk design og layout: Mette Brix / brixgd.dk
Font: Engelhart og DIN
Sats og tryk: Richard Larsen Grafisk

Papiret er Svanemærket og er FSC certificeret

541 202

Gentoftes Grønne Guide er en lokal miljøvejleder ansat af foreningen Grøn Guide Gentofte. Foreningen er sammensat af: Danmarks Naturfredningsforenings afdeling Gentofte, Sundhed for Seniorer, Børne- og Ungdomssammenslutningerne i Gentofte, Dansk Cyklistforbund i Gentofte, Gentofte Børnevenner samt repræsentanter fra gymnasier & folkeskoler i Gentofte.

Parkruten

Start ved Gentofte Sø
Følg Fiskebakken op til Søgårdsvej
Fortsæt lige ud ad Baunegårdsvej
Følg Kildeskovstien
Højre ved Sportshallen og ud på Vemmetofte
Venstre ad Bregentved Allé
Følg stien som krydser jernbanen
Højre ad Tranegårdsvej
Venstre ad Ingeborgvej
Højre ad L. E. Bruunsvej
Træk cyklen under jernbanen til Viggo Rothes Vej
Højre ad Esperance Allé
Højre ad Strandvejen
Venstre ad Lille Strandvej
Højre ad Sundsvej
Højre ad Onsgårdsvej
Venstre ad stien til Hellerup Strandpark
Følg stien langs Hellerup Sejlklub over Frederikkevej
Følg Kodansvej
Lige ud ad Tellersvej, (her ses gangsti til Tuborglinien)
Højre ad Carolinevej
Højre ad Strandvejen
Venstre ad Hellerupvej
Venstre ad Ryvangs Allé
Højre ad C. V. E. Knuthsvej
Lige ud ad Hans Jensens Vej
Højre ad Eggersvej
Venstre ad Kildegårdsvej
Højre ad Begonievej
Venstre ad Anemonevej
Højre ad Søgårdsvej
Følg Violstien til Gentofte Sø